

Redaktion Utgivare: Aftonbladet Nya Medier AB. Adress: Aftonbladet, 105 18 Stockholm.
Guiderektor: Micke Jägerbrand (mickael.jagerbrand@aftonbladet.se) Telefon: 08 - 56 25 29 69 eller 08 - 725 20 00 (vxl) Fax: 08 - 562 528 29
Chefredaktör/ansvarig utgivare: Kalle Jungkvist (kalle.jungkvist@aftonbladet.se) Obs: Guiden får inte mångfaldigas i kommersiellt syfte. Fotografier: Lotta Holmström, Ulf Hedlund, Eva Holmström

Häftas ihop här

5 livsviktiga telefonnummer

00356-233 758

Svenska ambassaden.

191

Polisen.

190

Nummerupplysningen.

196

Ambulans.

199

Brandkår.

5 viktiga telefonnummer

37 41 41

Taxi.

241 251

Statliga sjukhuset på Malta.

00356

Landsnummer till Malta. Till Sverige ringer du 0046.

195

"Fröken ur"

690 890

Air Maltas huvudkontor.

5 viktiga helgdagar

10 februari

St Paul's Shipwreck.

15 augusti

Sta Marija.

21 september

Självständighetsdagen.

13 december

Republikens dag.

5 maltesiska ord/uttryck

"Triq"

Gata.

"Mehrba"

Välkommen.

"Bongu"

God morgon.

"Skuzani"

Ursäkta mig.

Grazzi

Tack.

www.telia.se

Ring hem utan pengar från Malta

Lyft luren, slå numret och följ instruktionerna. Mottagaren betalar.

TELIA

Vik här

Skriv ut - och res!

AFTONBLADET resor

Den här guiden uppdaterades under maj 2001

MALTA

✓ Sevärdheter

✓ Stränder

✓ Evenemang

✓ Historik

✓ För barn

✓ Telefonnummer

✓ Kartor

✓ Adresser

✓ Restauranger

Malta är ett populärt turismmål som passar de flesta smaker. På sommaren fyrdubblas öns befolkning. Ön är känd för sina bra dykställen, sitt behagliga klimat och sina vänliga människor.

På Malta blandas gammalt och nytt på ett charmigt och ibland oväntat sätt. Strosa i Mdinas gamla gränder eller slå dig ner på ett internetcafé för att skicka mail, ta en Cisk och koppla av.

Maten är vällagad, om än inte fettsnål, och människorna tillmötesgående. De stannar gärna till för en pratstund. Här tar man det lugnt och de är vana vid de många turisternas frågor.

Oavsett om du reser till Malta för dess rika historia, för att utforska de fantastiska miljöerna eller bara för att få sol och bad hjälper dig den här guiden på traven.

Trevlig resa!

Lotta Holmström

lotta.holmstrom
@aftonbladet.se

5 historiska fakta

ca 5000 f kr

De första bosättarna kom till Malta från Sicilien. Vid den tiden hängde Malta samman med både Europa och Afrika.

800-talet f kr

Fenicier, karthager och romare avlöser varandra som härskare på ön från 800-talet f kr och fram in på 400-talet e kr. Romartiden medförde en tid av välstånd på Malta, och städer växte fram där Victoria och Mdina finns idag. När Paulus lider skeppsbrott utanför Malta 60 e kr kristnas ön.

1530

1530 får Johanniterorden Malta av

På The Malta Experience i Valletta får du reda på mer om Maltas historia.

den tysk-romerske kejsaren Karl V. Lokalbefolkningen accepterade dem när de kunde sluta upp mot turkarna, och klara sig genom den långa belägringen av Malta 1565. Johanniterna tvingas bort från ön

först 1798, då fransmännen intar Malta.

1800

1800 fördriver britterna fransmännen från ön, och 1814 blir Malta brittisk kronkoloni, vilket det förblir fram till självständigheten 1964, även om malteserna fick självstyre över inrikespolitiken redan 1921.

1941-1945

Andra världskriget prövar malteserna svårt med 154 dagars obrutna bombningar. Malta var britternas viktigaste flottbas i Medelhavet. 1942 fick malteserna kollektivt Georgskorsket för sin tapperhet.

5 hårda fakta

Mitt i Medelhavet

Malta ligger mitt i Medelhavet, 90 km söder om Sicilien.

Flera öar

De maltesiska öarna är Malta, Gozo och Comino, samt tre

mindre, obebodda öar.

Storleken

Från söder till öster är Malta 27 km, och från norr till väster 14 km.

350 000 invånare

Hela ögruppen har en yta av 320 km² och en befolkning på 350 000 invånare.

Varmt

Medeltemperaturen i juli och augusti är 26 grader.

5 bra-att-veta-saker

Kör på rätt sida

Malta har vänstertrafik.

När du ska parkera

Parkeringarna har oftast inga fasta avgifter, men p-vakterna förväntar sig en slant i dricks.

50 cent är ofta lagom.

För bilfria dagar

Cisk är Maltas populäraste öl och uttalas "tjisk".

Stängt mitt på dagen

Mellan ca kl 13 och 16 är det

siesta, och de flesta butiker har stängt. På söndagar är det mesta stängt hela dagen.

Posten

..har bara öppettid på förmiddagen.

5 bra-att-tänka-på-saker

Jämna pengar

Ha gärna lite mynt i fickan till dricks och bussbiljetter – chauffören växlar ogärna.

Skydda dig mot solen

Tänk på att solen är stark, använd solskyddskräm och drick

mycket vatten.

Annan bakterieflora

Köp vatten på flaska, drick inte kranvatten.

Kyrkor

De flesta kyrkor har fotoförbud, och om du ska gå in i en

kyrka bör du inte ha shorts eller linne på dig.

Skor

Om du vill utforska Valletta eller Mdina kan det bli rätt mycket promenerande. Ha bekväma skor på dig.

5 goda saker

Kanin

Kanin i kaneldoftande tomat-sås är en maltesisk specialitet som kräver en del pillande för att få fatt i de små köttbitarna, men det är väl värt besväret.

Pasta

Pasta i alla former och färger. Det finns många italienska restauranter på Malta, och maten är nästan alltid utsökt.

Caprese

Caprese är gott, vare sig du äter det som förrätt eller huvudrätt. Tomater, mozzarella, oliver och basilika i olivolja.

Fiskare i St Julian's.

Fisk

Fisk på många sätt förekommer på Malta. Lampuki är en specialitet som inte kan rekommenderas.

Cisk

Cisk är ett gott, svalkande maltesiskt öl. Hopleaf är en annan inhemsk ölsort.

5 sätt att ta sig dit

■ ■ **Flyg**
Air Malta flyger direkt till Malta från Stockholm och Göteborg. Kostar ungefär 3 000 och 3 800 kronor beroende på säsong.

Att åka färja från Sicilien tar ca 3 timmar.

■ ■ **Katamaran**
Snabbaste sättet att ta sig från Sicilien över vattnet är med de snabba katamaranerna.

Malta har ingen egen järnväg, men du kan ta dig till Italien med tåg och åka färja därifrån.

■ ■ **Bil**
Det är långt till Malta från Sverige med bil, men visst går det.

5 sätt att ta sig runt

■ ■ **Hyrbil**
Hyrbil är det absolut smidigaste fortskaffningsmedlet. Alla de stora biluthyrningsfirmorna finns representerade på Malta, men de lokala firmorna är ofta betydligt billigare. Bilarna är små men väl anpassade för de maltesiska vägarna.

■ ■ **Buss**
Lokalbuss kostar nästan ingenting att åka på Malta. Från Valletta går bussar till de flesta större orter på ön, och även till färjan över till Gozo.

båttursfirman.

■ ■ **Cykel**
går att hyra och eftersom ön är liten går det bra att utforska den på cykel, men se upp i trafiken.

■ ■ **Båt**
Från Sliema går båtturer runt ön och till speciella attraktioner. Captain Morgan är största

■ ■ **Moped**
är ett vanligt fortskaffningsmedel.

5 typiska fordon

■ ■ **Orangegula bussar**
Maltas gamla skumpiga engelska bussar tar resenärer till öns alla delar.

■ ■ **Hyrbilar**
Hyrbilar känns igen på att tredje bokstaven i registreringsnumret är ett K.

■ ■ **Cementblandare**
Det byggs mycket på Malta.

■ ■ **Bilkranar**
Bilkranar är en vanlig syn.

■ ■ **Färgglada lastbilar**
Lastbilar med snirkliga dekorationer som påminner om bussarnas.

Maltas bussar är gamla men välskötta.

5 ställen att bo på

■ ■ **Hilton**
Hilton hotell har det högsta huset på Malta – öns enda skyskrapa – men i skrivande stund är den inte invigd, även om det var planerat att den skulle stå färdig i november 1999. Brevvid finns dock en öppen lägre byggnad och för den som har tjock plånbok kan det vara värt att testa. Hilton ligger i nya flotta Portomaso.

■ ■ **Astoria**
Billigt alternativ främst för ungdomar som vill bo mitt i Pacevilles nöjeskvarter. Här ligger alla klubbar och diskon nära.

■ ■ **Roma hotell**
Roma hotell är ett budgetalternativ för den som vill bo enkelt men centralt i Sliema. Viss havsutsikt.

■ ■ **Golden Sands hotell**
Om strandliv är det du mest längtar efter på semestern ligger Golden Sands hotell perfekt invid den populära stranden Golden Bay. Det går även bussar till Valletta härifrån.

Hilton, högst på Malta.

5 ställen att äta på

■ ■ **Eddie's Cafe Regina**
Eddie's Cafe Regina på torget i Valletta serverar kanin på traditionellt maltesiskt vis. Mycket gott.

tid som på kvällen.

■ ■ **St Guiliano**
St Guiliano serverar underbara pastarätter och mycket annat som retar smaklökarna. St Julian's.

■ ■ **Paparazzi**
St Julian's har några av Maltas bästa restauranter. Paparazzi är trevligt såväl vid lunch-

■ ■ **Barracuda**
Vill du äta en finare middag rekommenderas Barracuda som ligger mellan Sliema och

St Julians. Fiskrätterna är särskilt utsökta.

■ ■ **Pajazzo Notabile**
Pajazzo Notabile ligger på en charmig liten innergård på Villegiagnon St. i Mdina där det känns som att tiden har stått still i århundraden. De serverar mest pastarätter och sallader.

5 ställen att roa sig på

■ ■ **Axis**
Axis har Pacevilles häftigaste ljusanläggning.

■ ■ **Empire**
ligger på samma gata.

■ ■ **The New Mirage**
The New Mirage är ännu ett disco i Paceville.

■ ■ **O'Connor's**
O'Connors i Paceville är irländsk pub och disko.

■ ■ **Snoopy's**

Hemtrevlig pub och restaurant på Tower Road i Sliema, om du vill sitta still men ändå sitta länge. Snobbendockor och gamla filmplancher pryder väggar, tak, hyllor, ja varje ledig yta...

5 x Valletta

■ ■ Republic Square

På torget mitt i Valletta kan man slå sig ner på något av caféerna, titta på folk och de historiska byggnaderna runt omkring. **Stormästarpalatset** från 1571 ligger precis intill. Det uppfördes när riddarna flyttade till Valletta. I dag håller parlamentet och presidenten till här.

■ ■ St John's Co-Cathedral

Tillsammans med katedralen i Mdina blev St John-katedralen 1816 utnämnd till domkyrka (det är därför den heter Co-Cathedral). Katedralen är rikt utsmyckad i guld och oljemålningar som föreställer Johannes Döparen. Här ligger stormästarna från riddartiden begravda.

■ ■ Grand Harbour

Vallettas hamn ser man bäst från **Upper Baracca Gardens**, en liten anlagd trädgård med statyer och pelarvalv, eller om

Vallettas hamn, med de tre städerna i bakgrunden.

man tar en promenad utmed den yttre försvarsmuren. Tvärs över vattnet ligger "de tre städerna" – **Vittoriosa, Cospicua och Senglea** – som liksom Valletta har spelat en viktig roll i Maltas historia.

■ ■ The Malta Experience

Vill du veta mer om Maltas händelserika historia ska du bege dig till The Malta Experience som ligger i St Elmo-fortet. På 12 olika språk, inklusive svenska, och med hjälp av 1 100 bilder får vi följa med på

ett äventyr från det att de första bosättarna kom från Sicilien till dagens Malta. Visningar äger rum varje hel timme mellan 11 och 16 på vardagar och 11 och 13 på helger.

■ ■ Söndagsmarknaden

Varje söndag är det marknad nedanför St James Cavalier. Marknaden är populär bland turister, och här kan du fynda bland stånden som säljer böcker, cd-skivor, kläder, hantverk, kuriosa, second hand och mycket annat.

På Stormästarpalatsets innergård finns många fina statyer och växter.

Republic Square med sina caféer och restauranter.

En av Vallettas många trappor. Det är ingen lätt stad för äldre att ta sig runt i.

5 bra stränder

■ ■ Golden Bay

Golden Bay är den största och mest populära stranden, på västsidan av Malta.

■ ■ Mellieha Bay

Mellieha Bay är Maltas längsta strand (600 m), men tyvärr lite stenig. Det hindrar inte turisterna från att flockas. Här finns bl a vindsurfingbräden, gummi-båtar och vattencyklar att hyra.

■ ■ Ghajn Tuffieha Bay

Ghajn Tuffieha Bay är en härlig sandstrand som

ligger i närheten av Golden Bay, men som inte alls är lika exploaterad.

■ ■ Gnejna Bay

Gnejna Bay är en annan lite lugnare strand. I klipporna till vänster när man blickar ut över havet har fiskarskjul huggits ut.

■ ■ Ramla Bay

Ramla Bay är Gozos finaste strand, om än lite svåråtkomlig. En lång sandstrand med fin sand.

Ghajn Tuffieha Bay ligger lugnt vid sidan av den myllrande stranden Golden Bay.

5 x Gozo

■ ■ Victoria

Gozos huvudstad Victoria domineras av citadellet från 1600-talet, vars murar samtliga Gozobor var tvungna att sova innanför fram till 1637. Innanför murarna finns idag den pampiga katedralen, souvenir- och hantverkshoppa och flera museer. Lokalbefolkningen kallar fortfarande staden för Rabat, trots att den fick namnet Victoria 1897.

■ ■ Xlendi

Xlendi är en liten söt kustby på södra Gozo. Här finns en liten strand och om du står vid den och blickar ut över havet ser du en trappa, nunnetrappan, inhuggen i berget till höger. Gå upp på den och ner på andra sidan den utskjutande trappan så kommer du till den charmiga **Caroline's Cave**.

Ggantijatemplen.

■ ■ Ggantijatemplen

Templen i Ggantija är från 3600-3000-talet f kr, alltså äldre än Egyptens pyramider, och de bäst bevarade av de maltesiska öarnas tempel. I de två templen kan man se spiralformade utsmyckningar på kalkstensblocken, offerhårdar och en orakelgrotta.

■ ■ Ramla Bay

Ett alternativ till Maltas folktäta stränder är denna Gozos

Citadellet i Victoria

enda sandstrand. I närheten finns **Kalypsogrottan**, där legenden säger att Odysseus ska ha suttit fången i sju år.

■ ■ Comino

Från Mgarr på Gozo kan man göra en utflykt till Comino, den lilla ön på vägen till Malta, och Blå lagunen. Blå lagunen är populär bland dykare, som uppskattar det klara vattnet och gärna utforskar alla grotorna i området.

5 fina utflykter

Besök Blå grottan och förundras över det klara blå vattnet.

■ ■ **Mdina**
Maltas gamla huvudstad Mdina är fri från biltrafik så när som på de boendes bilar. Vandring runt i de gamla gränderna, ta en kopp kaffe på något av de mysiga fikerna och besök den imponerande katedralen. Staden har en imponerande utsikt från stadsmuren.

■ ■ **St Julian's**
Här finns några av Maltas finaste restauranter och en avslappnad atmosfär. Slå dig ner i solen en stund och betrakta fiskarna som reder ut sina nät och jobbar med sina luzzubåtar.

■ ■ **Blå grottan**
Blå grottan är populär bland

Gör en lunchutflykt till St Julian's, slå dig ner på en av restauranterna... och njut.

turisterna för sitt blåa vatten. Båtturen som tar 25 minuter avgår från Wied-iz-Zurrieq.

■ ■ **Popeye village**
Filmen "Popeye" ("Karl-Alfred") spelades in på Malta 1980. Då byggdes en hel liten by, Sweethaven, upp. Den har fått vara kvar och är nu en turistattraktion. Här kan man gå omkring i och på(!) husen, se en film om hur filmen kom till och se shower på utomhusteatern.

■ ■ **Marsaxlokk**
Hit åker man helst tidigt på en söndagsmorgon, för att vara med om den omtalade marknaden längs kajen i denna charmiga kustby.

Popeye Village är roligt för barnen och intressant för de vuxna.

En av Mdinas trånga gränder.

5 saker för barnen

■ ■ **Bad**
Alltid populärt.

■ ■ **Rinella Movie Park**
Här får barnen reda på hur det går till att göra film. Shower och åkattraktioner.

■ ■ **Mediterraneo**
Delfiner, sjölejon och andra djur uppträder. Här finns även pooler och vattenrutschbanor. Vid Bahar ic-Caghaq.

■ ■ **Mdina Dungeon**

Läskigt men spännande besök i Mdinas mörka historia. Till höger inanför stadsporten i Mdina.

■ ■ **Popeye Village**
Se ovan!

5 evenemang i sommar

■ ■ **Gatufester**
I maj-september är det högsång för gatufester på Malta. Se efter i en lokaltidning eller på www.visitmalta.com var det är gatufester under ditt besök. I juli-augusti äger Maltafest rum. Det är en månadslång festival med uppträdanden av såväl utländska som inhemska artister.

■ ■ **Malta Jazz Festival**
Jazz- och musikvänner kan se fram emot Maltas jazzfestival som äger rum i juli varje år.

■ ■ **Öl- och matfestival**
Helgen efter jazzfestivalen i juli är det öl- och matfestival där det bjuds på smakprov av många lokala läckerheter.

■ ■ **Malta international airshow**

På detta årliga evenemang i september får allmänheten tillträde till flygplatsen i Luqa och kan titta på ramper och plan.

■ ■ **Shakespeare**
Varje år sätter Malta Amateur Dramatic Club upp en Shakespeare-pjäsa. Spelas i slutet av juli.

5 måsten

Det här har du snart klarat: Åk till Malta

Mdina
Missa inte den gamla staden Mdina med sin stadsmur, vallgrav och charmiga gränder. Här har tiden stått stilla i årtusenden. Besök katedralen och det tillhörande museet eller våga dig ner i tortyrkammaren i The Mdina Dungeons. Precis intill Mdina ligger Rabat, som också har mycket att erbjuda. Här kan du till exempel utforska Paulusgrottan och det romerska museet.

En promenad i Valletta
Strosa runt på de gamla gatorna, förvånas över hur en plankan kan vara det enda sättet för en familj att ta sig in i sitt hus som ligger i en brant backe med "vallgravar" på båda sidorna. Upptäck helgonen och kristusfigurerna som fungerar som lampor i gathörnen, förrira dig rätt in i en parad eller ett politiskt möte. Slå dig sedan ner på en uteservering och släck törsten.

De gula bussarna
En bussutflykt är ett äventyr och ett roligt minne att berätta för dem där hemma. De flesta av bussarna saknar totalt fjädring och komfort, så det blir en skumpig och trång resa. Å andra sidan kostar det nästan ingenting att åka buss på Malta.

St Julian's
Maltas charmigaste lilla ort där du bör unna dig en god måltid på någon av restauranterna vid vattnet.

Kanin
Åk inte ifrån Malta utan att ha provat deras specialitet kanin i kanelsås. Det är en delikatess om än lite svårt att äta.

5 bra dykställen

■ ■ **Blå lagunen**
Blå lagunen ligger på Comino och är ett av de populäraste dykställena. Hit tar man sig med båt.

■ ■ **Blå grottan**
Blå grottan dyker man helst i på kvällen, då organismerna som gör vattnet blått framträder som tydligast.

■ ■ **Dragutt point**
Dragutt point vid Tignefortet bjuder på fina fiskar att beskåda. Här hålls dykkurser för nybörjare.

■ ■ **Anchor Bay**
Anchor Bay vid Popeye villa-ge. Här kan du se bläckfis-

Microorganismer gör att vattnet i Blå Grottan är klarblått.

kar och simma in i en luftfylld grotta.

sikt upp till 70 meters djup och en unik undervattensmiljö.

■ ■ **Blue Hole**
Blue Hole på Gozo har god

5 saker att köpa med sig

■ ■ **Stickade tröjor**
Tröjor kan du fynda i Victoria.

■ ■ **Honung**
Besöker du Gozo kan du köpa med dig den speciella Gozo-honungen hem.

■ ■ **Vin**
Malta har flera goda viner. Att de dessutom är billiga gör inte saken sämre.

■ ■ **Skor**
Skor är billigt på Malta. Du hittar många skoaffärer i Val-

letta och i Sliema.

■ ■ **Kläder**
Många av de stora brittiska klädaffärskedjorna finns representerade på Malta.

5 goda viner

■ ■ **Marsovin Chardonnay 1999**
Gott, fruktig, lätt chardonnay-vin från vingården Marsovin.

■ ■ **Antonin Blanc 1999**
Ett annat vitt vin från Marsovin är Antonin Blanc 1999. Lagras på ekfat vilket ger det

en särskild karaktär.

■ ■ **La Valette**
Torrt rött vin framställt på en blandning av olika druvor.

■ ■ **Red Label Emmanuel Délicata**
Red Label Emmanuel Délicata framställs av den maltesis-

ka druvan gellewza. Fruktigt rödvin.

■ ■ **Palazzo Verdala 1999**
Rosévin från Marsovin, en blandning av druvorna Montepulciano och Uva Troia. Passar bra till fisk och kyckling.

5 sätt att ta reda på mer

■ ■ **Visit Malta**
www.visitmalta.com är turistbyråns officiella sajt, som innehåller information på 13 olika språk. Här kan du läsa om allt från praktikaliteter och historia till evenemangstips och se på intressanta videosekvenser.

Maltas turistbyrå i Sverige har telefonnummer 08/4112490 och epostadress info@malta-turist.se

■ ■ **Maltazone**
Här kan du få reda på praktiska saker som vart och när bussarna går, vad det är på maltesisk tv och vad det ska bli för väder. Det finns även Malta-

www.visitmalta.com chat och nyhetsgrupper.
<http://www.maltazone.com>

■ ■ **Hotellguide**
På <http://uk.visitmalta.com/stay> kan du söka efter hotell i olika prisklasser.

■ ■ **Virtuferries**
Om du har tänkt att göra en utflykt till Sicilien med färja

Maltazone
hittar du information och priser på
<http://www.virtuferries.com>

■ ■ **Public Transport Authority**
Här finns information om de olika busslinjerna och hur ofta de går.
<http://www.maltanet.net/pta/>

5 internetcaféer

■ ■ **Ghall**
Ghall på 121 Paceville Avenue i St Julian's är Maltas största internetcafé. Förutom mängder av datorer finns här biljardbord och pizzaservering.

■ ■ **Waves**
Waves på 139

Tower Rd i Sliema är ett litet internetcafé med 10 datorer.
<http://www.wavesinternet.com/>

■ ■ **Easy surf**
Easy surf finns på The Strand i Sliema och har ca 10 datorer.

■ ■ **YMCA internet cafe**
YMCA internet cafe på 178

Merchant St i Valetta ger rabatt till studenter.

■ ■ **Arcadia**
Ett ganska nytt internetcafé ligger i shoppingcentret Arcadia på huvudgatan i Victoria.

5 fakta om maltesiska

■ ■ **Feniciskt**
Maltesiska är ett feniciskt språk med influenser från arabiska, engelska och italienska.

■ ■ **Huvudspråk**
Tillsammans med engelska är det huvudspråket på Malta.

■ ■ **Konsonanter med punkt på sig**
Konsonanter med en punkt på sig uttalas tonande.

■ ■ **Några uttalsregler**
X uttalas sch, z uttalas ts och m uttalas im när det inleder ett

ord och har en konsonant efter sig.

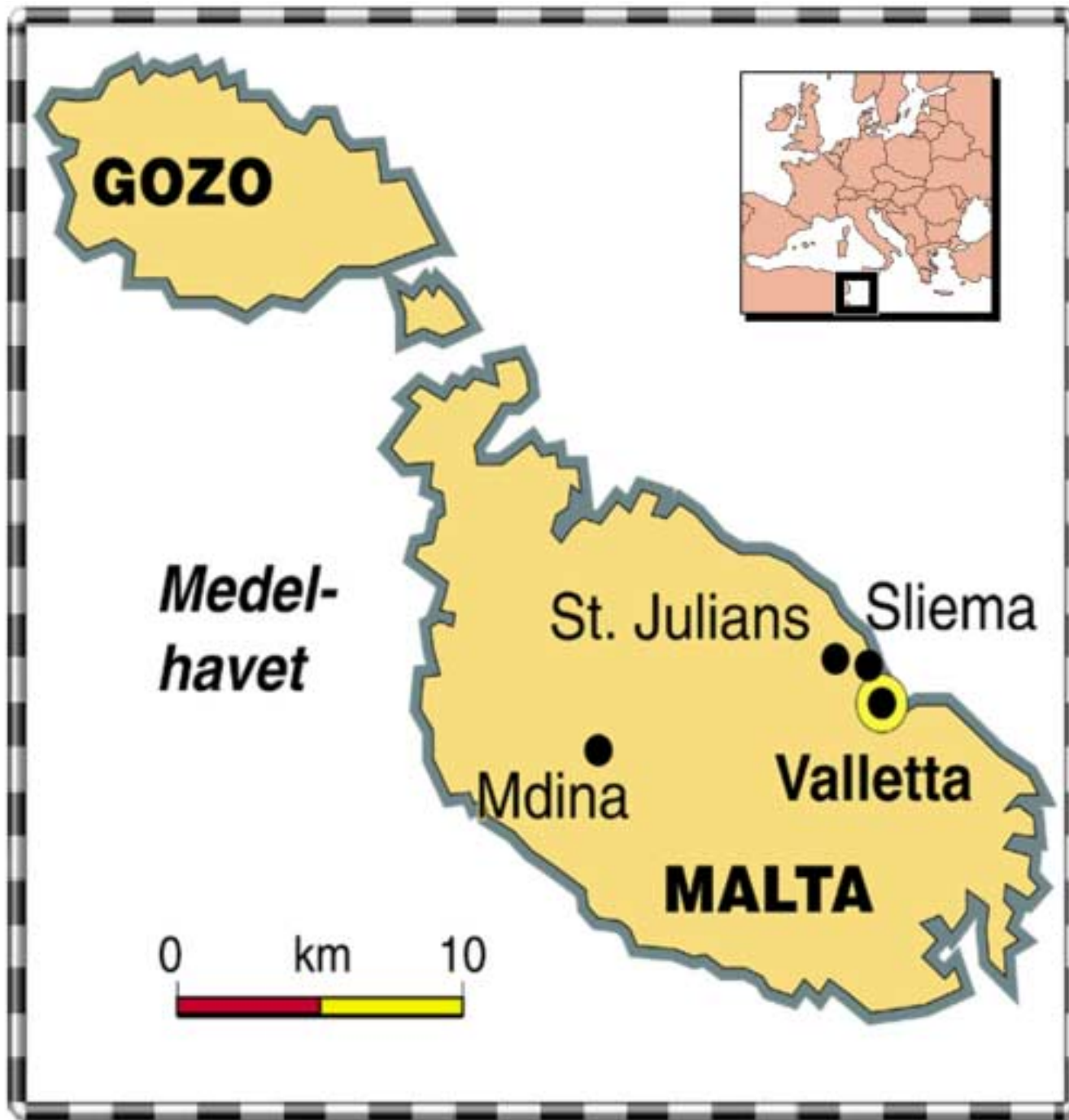
■ ■ **Gatunamnen**
Gatunamnen står oftast på maltesiska även om kartan visar engelska namn.

Några
av våra
55
resguider

www.aftonbladet.se
klicka på resor!

Boka din
resa på

www.fritidsresor.se

Resor med värme